

ЕКСПЕРТНА ОЦІНКА ЛЕТАЛЬНИХ ВИПАДКІВ ПРИ ЧЕРЕПНО-МОЗКОВИХ ТРАВМАХ, ОТРИМАНИХ НА ФОНІ АЛКОГОЛЬНОЇ ІНТОКСИКАЦІЇ

*Моїсеєнко О.С., завідувач відділу комісійних експертиз;
Аверіна О.М., завідувач судово-гістологічним відділенням;
Пономарчук Р.М., судово-медичний експерт-гістолог,
Науковий керівник – проф. Романюк А.М.
СумДУ, медичний інститут, кафедра патоморфології.
Сумське обласне бюро судово-медичної експертизи*

Перебіг ЧМТ в гострому періоді в умовах гострої алкогольної інтоксикації (ГАІ), за даними літератури, є більш важким, ніж без такої. Дані висновки підтверджуються й власними спостереженнями.

Аналіз летальних випадків, з урахуванням патоморфологічної картини, дозволяє провести кореляції в морфологічних змінах головного мозку при ЧМТ, алкогольній інтоксикації й у випадках їх поєднання. Так, беручи до уваги характерні судинні реакції при зазначених станах, можна зробити висновок про спільність їхніх проявів на певній стадії розвитку ЧМТ і при ГАІ, а також про своєрідне потенціювання змін, пов'язаних з ГАІ, патологічними змінами судин, які зумовлені травмою.

Відомо, що одним із домінуючих морфологічних проявів гострої алкогольної інтоксикації є порушення крово- та лімфообігу, виражені повнокров'ям, підвищенням проникності стінок судин всіх калібрів у всіх органах і тканинах, з наступним набряком і діapedезними крововиливами. Дані зміни є типовою загальнопатологічною реакцією й свідчать про гостру патологію судин. В умовах такого предтравматичного фону, типові судинні реакції при ЧМТ (спазм, що змінюється дистонією а потім і паретичною дилатацією судин з порушенням судинної проникності) нашаровуються на вже спровоковані ГАІ зміни судин головного. Адже саме із судинними реакціями пов'язані вторинні крововиливи при ЧМТ, і не рідко в стовбурі головного мозку, з порушенням центральної регуляції функціонування дихальної й серцево-судинної систем, що приводять до смерті.

Проводячи аналіз судово-медичних досліджень трупів при механічних ушкодженнях голови на фоні алкогольної інтоксикації (концентрація алкоголю в крові трупа відповідала тяжкому ступеню алкогольного сп'яніння), виявлено випадки ЧМТ, при яких не спостерігалось порушенням цілості кісток черепа та тканини головного мозку, але смерть настала в короткий проміжок часу на місці пригоди.

Таким чином, при експертній оцінці смерті при черепно-мозкових травмах, отриманих в стані алкогольного сп'яніння, необхідно враховувати вплив алкогольної інтоксикації на їх перебіг. Дія алкоголю позначається на перебігу ЧМТ, важкості отриманих травматичних ушкоджень мозку, лікворо- та гемодинамічних зрушень, які викинають при черепно-мозковій травмі та посилені токсичною дією алкоголю, що призводить до посилення кровотечі з пошкоджених судин, сприяє формуванню кінцевого об'єму ушкоджень та впливає на скорочення передагонального і агонального періодів.